

Korzystanie z metody debaty w klasie

Autorka: Maja Nenadović

Nie jest to standardowy plan lekcji, ale raczej przegląd korzyści i różnych sposobów wykorzystania pedagogiki debaty w klasie. Według słów jednego z najbardziej znanych na świecie autorytetów w dziedzinie pedagogiki debaty, prof. Alfreda Snidera z University of Vermont, "debata to sposób nauczania idei, który wzmacnia pozycję osób uczestniczących i wymaga zastosowania umiejętności krytycznego uczenia się... jest to angażująca, stymulująca i pouczająca praktyka, która może pomóc w kształceniu uczniów/uczestników i zachęcić ich do wzięcia odpowiedzialności za swoją edukację".** Podczas gdy zwyczajowe użycie słowa "debata" przywołuje na myśl obrazy konfrontacyjnej, wysoce emocjonalnej i nie zawsze konstruktywnej dyskusji, często opartej na demagogii lub pustej retoryce, debata w klasie jest prowadzona zgodnie z pewnymi zasadami i procedurami, które zapewniają, że aktywność ma pozytywny wpływ na jej praktyków.

Debata to praktyka komunikacyjna, ustna lub pisemna, która służy przekazywaniu pomysłów i argumentów na wiele (społecznie istotnych) tematów**. Składa się z dwóch lub więcej stron danej kwestii, a stanowiska są identyfikowane i przydzielane przed debatą, aby dać zespołom szansę na przygotowanie argumentów.

W zestawie narzędzi edukacyjnych JustNow mamy kilka planów aktywności, krótkich filmów i zestawów kart na osi czasu, których tematy można również omawiać za pomocą różnych form debat klasowych. Niniejszy dokument zawiera kilka formatów i opcji wdrażania debaty w klasie.

KORZYŚCI PŁYNAĆE Z PEDAGOGIKI DEBATY

Korzyści płynące ze stosowania metody debaty*** :

- Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia i analizy;
- Wyostrenie umiejętności badawczych;
- Debatujący zdobywają ogólną i szczegółową wiedzę na temat wielu bieżących spraw i kwestii społecznych;
- Poprawa umiejętności argumentacji;
- Debatujący uczą się przekonująco przedstawiać argumenty;
- Zyskują wizję i zrozumienie, że większość argumentów ma dwie strony;
- Uczą się szacunku dla innych, aby pozwolić im się wypowiedzieć;
- Debatujący zyskują pewność siebie, aby przemawiać przed salą pełną ludzi;
- Ćwiczą, jak ustrukturyzować i uporządkować swoje myśli, zidentyfikować, wprowadzić, rozwinąć i podsumować kluczowe punkty;
- Rozwijają wyczuwanie czasu, aby nadać priorytet swoim materiałom i mówić w określonych ramach czasowych;
- Zyskują elastyczność, aby szybko reagować na nowe pomysły, krytyczne pytania i zachować spokój w sytuacjach kryzysowych.

* Alfred Snider i Maxwell Schnurer, *Many Sides: Debate Across the Curriculum*, wydanie poprawione, International Debate Education Association (Nowy Jork: 2006), s. 2.

** Tamże, s. 6

*** Dzięki uprzejmości English Speaking Union, www.esu.org

Badania nad skutkami debat pokazują również, że debata i pedagogika krytyczna są ważnymi narzędziami edukacji obywatelskiej: angażują ludzi w bieżące kwestie społeczne wokół nich, wzbudzają ich zainteresowanie i utrzymują ich zainteresowanie badaniem i poszukiwaniem informacji, byciem poinformowanym. Co więcej, akademickie dowody na korzyści płynące z debatowania są przekonujące: obejmują one badanie obu stron kwestii w dokładny i uczciwy sposób*, promowanie równości płci i rozwijanie feministycznych perspektyw**, poprawę umiejętności komunikacyjnych osób uczestniczących***, zwiększenie aktywnego zaangażowania osób uczestniczących w proces uczenia się****, rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia na nowych poziomach, których prawdopodobnie nie można osiągnąć za pomocą innych metod***** oraz umożliwienie osobom uczestniczącym wzięcia odpowiedzialności za własną naukę, zamiast bycia zależnym od instruktora/instruktor****.

CELE I EFEKTY KSZTAŁCENIA

Debata jako metoda w klasie może być wykorzystana do osiągnięcia wielu efektów uczenia się*****, takich jak:

- Budowanie umiejętności osób uczestniczących w zakresie skutecznego, przekonującego i pełnego szacunku komunikowania się;
- Wspieranie umiejętności pracy zespołowej osób uczestniczących, zarządzania rówieśnikami i współpracy;
- Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia, umiejętności analitycznych, badawczych i podsumowujących;
- Pomoc osobom uczestniczącym w internalizacji kluczowych koncepcji teoretycznych;
- Poprawa umiejętności prezentacji, wystąpień publicznych i budowanie pewności siebie;

RÓŻNE OPCJE ZASTOSOWANIA DEBATY W KLASIE

Przed przystąpieniem do przedstawiania instrukcji dotyczących różnych działań opartych na debacie, które można wdrożyć w klasie, ważne jest, aby omówić podstawowe podstawy argumentacji, ponieważ osoby uczestniczące muszą zostać wprowadzeni w kluczowe elementy argumentacji, zanim zostaną zaproszeni do debaty.

Brytyjski filozof Stephen Toulmin stworzył prosty przegląd trzech części, które są niezbędne do stworzenia kompletnego argumentu: twierdzenia, uzasadnienia i dowodów (lub podstaw). Są to części składowe argumentu i są niezbędne dla retorycznej jasności.

Używamy argumentacji, aby przedstawić nasze poglądy i przekonać innych do naszych opinii i przekonań. Istnieje wiele kryteriów uzasadniania argumentów, np.

- Argumenty moralne lub oparte na wartościach (które twierdzą, że coś jest dobre lub złe, lub że nie należy tego robić na podstawie wewnętrznej wartości, etycznego kodeksu postępowania, moralności).
- Argumenty instrumentalne lub oparte na polityce (które twierdzą, że coś jest dobre lub złe, lub że nie należy tego robić ze względu na postrzegane koszty i korzyści działania, (nie)zamierzone konsekwencje polityki, wykonalność itp.)

Większość rozsądnych argumentów zawiera element rozważania wartości i implikacji stojących za danym pytaniem, dylematem, polityką lub wydarzeniem.

*Ingalls, Z. (1985), May 8. Resolved, that competition in college debate is as fierce as in a basketball playoff game. *The Chronicle of Higher Education*, pp. 13-14; Mooney, C. J. (1991), March 13. Foes share a classroom to help students examine both sides of the abortion debate. *The Chronicle of Higher Education*, s. A15, A18.

**Bruschke, J. and A. Johnson. (1994). An analysis of differences in success rates of male and female debaters. *Argumentation and Advocacy* 30:162-173, Elliot, L. B. (1993). 'Using debates to teach the psychology of women.' *Teaching of Psychology* 20:35-38, and Haffey, D. B. (1993), April. A problem-solving analysis of women in debate. Paper presented at the 1993 joint meetings of the SSCA & the CSCA. Lexington, KY.

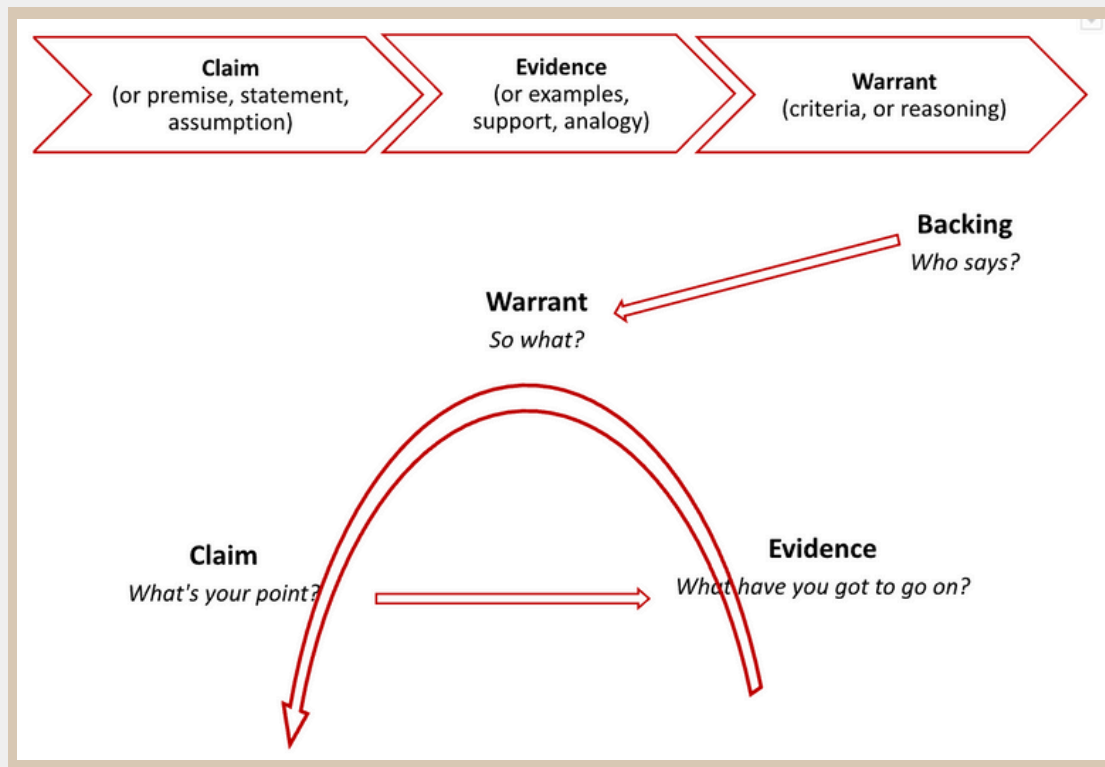
***Garrett, M., L. Hood, and L. Schoener. (1996). 'Debate: A teaching strategy to improve verbal communication and critical-thinking skills'. *Nurse Educator* 21:37-40.

****Crone, J. A. (1997). 'Using panel debates to increase student involvement in the introductory sociology class.' *Teaching Sociology* 25:214-218.

*****Colbert, K. and T. Biggers. (1987). 'Why should we support debate?' in *Advanced debate: readings in theory, practice, & teaching* 3rd ed., ed. D. Thomas and J. Hart, Chap. 1. Lincolnwood, IL: National Textbook Co.

*****Frederick, P. J. (1987). 'Student involvement: Active learning in large classes'. *New Directions for Teaching and Learning* 32:45-56.

*****Juan Luis Jiménez, Jordi Perdigueró and Ancor Suárez, "Debating as a classroom tool for adapting learning outcomes to the European higher education area", Research Institute of Applied Economics, University of Barcelona, Working Paper 2011/09

Arystoteles uważał, że perswazja opiera się na trzech podstawowych kategoriach: etosie, patosie i logosie.

Etos czyli autorytet oznacza, że na widownię wpływać będzie mówca, który wzbudza szacunek oparty na autorytecie, znawstwie tematu.

Patos czyli umiejętność wzbudzania emocji oznacza przekonywanie oparte na odwoływaniu się do uczuć widowni. Czy to przez dobór słownictwa czy stosowanie metafor i analogii prowokujących reakcję emocjonalną, patos może efektywnie wzmocnić argumentację.

Wreszcie, **logos czyli odwołanie się do logiki** oznacza przekonywanie oparte na rozumowaniu.

Ulubionym stylem przekonywania Arystotelesa była logika, oparta na rozumowaniu indukcyjnym i dedukcyjnym, oraz unikanie błędów rozumowania.

Proces

DWA KRĘGI

Potrzebne materiały: miejsce dla wszystkich osób uczestniczących (najlepiej usunąć z klasy ławki i krzesła lub wyjść na zewnątrz, gdzie meble nie będą stanowić przeszkody w tworzeniu dużych kręgów).

Przygotowania: osoba prowadząca musi wybrać temat debaty i upewnić się, że osoby uczestniczące mają wstępną/podstawową wiedzę na ten temat, wystarczającą do sformułowania argumentów i dyskusji na ten temat.

Instrukcje:

- a) Osoba prowadząca poleca osobom uczestniczącym by utworzyli dwa okręgi, jeden wewnętrzny i jeden zewnętrzny. W ten sposób powstają pary (krąg zewnętrzny stoi twarzą do kręgu wewnętrznego).
- b) Osoba prowadząca odczytuje temat debaty lub jakieś stwierdzenie. Osoby z zewnętrznego kręgu zgadzają się z tym stwierdzeniem; osoby w kręgu wewnętrznym będą mieli zdanie przeciwne.
- c) Osoby uczestniczące dyskutują: w każdej parze, każdy z uczniów/uczestników przedstawia dwa argumenty (odpowiednio za lub przeciw tezie dyskusji). Dyskusja trwa 10 minut.
- d) Następnie osoba prowadząca poleca osobom uczestniczącym by zaczęli się przemieszczać – zewnętrzny krąg w kierunku zgodnym ze wskazówkami zegara, wewnętrzny – przeciwnie do kierunku wskazówek zegara. Po kilku sekundach osoba prowadząca zatrzymuje ruch kręgów – w ten sposób formowane są nowe pary.
- e) Tym razem osoba prowadząca odwraca role: zewnętrzny krąg uczestników będzie teraz przeciwny tezie, zaś wewnętrzny będzie jej bronił. Pary uczniów/uczennic ponownie przeprowadzają mini-debatę, każdy/każda z nich przedstawia dwa argumenty odpowiednio za lub przeciwko tezie. Dyskusja uczniów trwa 10 minut.
- f) Pod koniec zajęć, osoba prowadząca moderuje grupową refleksję nad omawianym zagadnieniem i argumentami, jakie pojawiły się podczas mini-debat.

ZGADZAM SIĘ/NIE ZGADZAM SIĘ - RZUCANIE PIŁKĄ

Potrzebne materiały: miejsce dla wszystkich osób uczestniczących (najlepiej usunąć z klasy biurka i krzesła lub wyjść na zewnątrz, gdzie meble nie będą stanowiły przeszkody w tworzeniu dużych kręgów), miękka piłka lub inny przedmiot o miękkiej fakturze (np. pluszowa zabawka).

Przygotowania: Osoba prowadząca wybiera temat debaty i upewnia się, że osoby uczestniczące posiadają wstępną/podstawową wiedzę na ten temat, wystarczającą do sformułowania argumentów i dyskusji na ten temat.

Instrukcje:

a) Osoba prowadząca instruuje osoby uczestniczące odnośnie zasad rządzących ćwiczeniem: (1) nie wolno powtarzać argumentów (tj. każda osoba uczestnicząca musi postarać się podać nowy argument); (2) osoby uczestniczące przedstawiają argumenty za lub przeciw w zależności od prośby poprzedniego mówcy, niezależnie od własnych przekonań; (3) każda osoba uczestnicząca w grupie powinna wypowiedzieć się przynajmniej dwukrotnie; (4) tylko osoba, która trzyma w rękach piłkę może mówić (nie wolno przerywać wypowiedzi).

b) Osoba prowadząca dzieli klasę na kilka niewielkich grup (najlepiej nie większych niż 6 osób w grupie). Osoba prowadząca zapisuje na tablicy temat debaty/stwierdzenie, by był on widoczny dla wszystkich. Osoba prowadząca pokazuje, na czym polega zadanie przy pomocy dwóch uczestników: odczytując stwierdzenie z tablicy, osoba prowadząca mówi „Zgadzam się z tym stwierdzeniem, ponieważ... (podaje argument przemawiający za tezą z tablicy)”. Po przedstawieniu swojego argumentu przemawiającego za tezą, osoba prowadząca podaje piłkę do jednej z osób uczestniczących mówiąc „Zgadzasz się ze mną” a zadaniem uczestników jest przedstawienie innego argumentu popierającego tezę z tablicy. Po przedstawieniu swojego argumentu, uczestnik/uczestniczka podaje piłkę kolejnej osobie i mówi „Nie zgadzasz się ze mną”, a kolejna osoba musi teraz przedstawić argument przeciwko tezie na tablicy, itd.

Istota tego ćwiczenia polega na tym, że wymaga ono bezwzględnego skupienia i uwagi osób uczestniczących, ponieważ nigdy nie wiedzą (1) kiedy trafi do nich piłka ani (2) czy zostaną poproszeni o poparcie czy obalenie debatowanej tezy. W każdej z grup, każda osoba powinna wypowiedzieć się przynajmniej dwukrotnie.

Potrzebne materiały: miejsce dla wszystkich osób uczestniczących (najlepiej usunąć z klasy ławki i krzesła lub wyjść na zewnątrz, gdzie meble nie będą stanowić przeszkody w tworzeniu dużych kręgów), miękka piłka lub inny przedmiot o miękkiej fakturze (np. pluszowa zabawka).

Przygotowania: Osoba prowadząca wybiera temat debaty i upewnia się, że osoby uczestniczące mają wstępną/podstawową wiedzę na ten temat, wystarczającą do sformułowania argumentów i dyskusji na ten temat.

Instrukcje:

- a) Osoba prowadząca zapisuje temat debaty lub stwierdzenie na tablicy.
- b) Instruuje osoby uczestniczące, aby wyobraziły sobie linię rozciągającą się przez całą klasę (lub, jeśli pozwala na to miejsce, utworzyli tę linię za pomocą kolorowej taśmy na podłodze), z jednym skrajnym końcem klasy z napisem "absolutnie się zgadzam", a drugim przeciwnym skrajnym rogiem z napisem "absolutnie się nie zgadzam". Pośrodku znajduje się znak "nie jestem pewien".
- c) Osoba prowadząca prosi osoby uczestniczące, aby ustawiły się wzdłuż linii opinii, na podstawie ich stosunku do stwierdzenia na tablicy.
- d) Tylko osoby uczestniczące trzymające piłkę mogą mówić (nie ma przerw).
- e) Osoba prowadząca powinna poprosić niektóre osoby uczestniczące z odległych krańców linii o przedstawienie argumentów, dlaczego stoją tam, gdzie zdecydowali się stanąć.
- f) Po każdym argumencie cała grupa powinna "zagłosować" nad nim, albo zbliżając się o krok do osoby uczestniczącej która przedstawia argument (jeśli zgadzasz się z tym, co powiedział), albo oddalając się o krok (jeśli się nie zgadzasz). Jeśli to, co usłyszałeś, w żaden sposób Cię nie przekonało, po prostu wskocz na swoje miejsce.
- g) Osoby uczestniczące powinny zasygnalizować chęć zabrania głosu, trzymając rękę w górze (aby następnie otrzymać piłkę) lub, jeśli nie ma ochotników do zabrania głosu, piłka powinna zostać rzucona losowo do następnego mówcy.

DEBATA KLASOWA

Potrzebne materiały: przestrzeń, która może pomieścić wszystkich uczestników (stoły powinny zostać odsunięte, a dwa rzędy krzeseł ustawione pośrodku klasy, naprzeciwko siebie), miękka piłka lub inny przedmiot o miękkiej strukturze (np. pluszowa zabawka)

Przygotowania: Osoba prowadząca wybiera temat debaty i upewnia się, że osoby uczestniczące mają pewną wstępną/podstawową wiedzę na ten temat, wystarczającą do sformułowania argumentów i dyskusji na ten temat; krzesła są ustawione w dwóch rzędach naprzeciwko siebie.

Instrukcje:

- a) Osoba prowadząca zapisuje temat debaty lub stwierdzenie na tablicy.
- b) Dzieli osoby uczestniczące losowo na dwie grupy, z których jedna zgadza się ze stwierdzeniem na tablicy, a druga się z nim nie zgadza.
- c) Grupy mają 10 minut na szybką dyskusję i burzę mózgów na temat różnych argumentów, perspektyw do zbadania, analizy interesariuszy itp.
- d) Po upływie 10 minut osoby uczestniczące zajmują miejsca w dwóch rzędach.
- e) Tylko osoba trzymająca piłkę może się wypowiadać.
- f) Osoby uczestniczące powinny zasygnalizować chęć zabrania głosu poprzez podniesienie ręki (aby otrzymać piłkę jako następne) lub, jeśli nie ma ochotników do zabrania głosu, piłka powinna zostać rzucona losowo do następnego mówcy.
- g) Argumenty powinny być podawane naprzemiennie przez każdą ze stron (tj. najpierw mówi osoba popierająca tezę, następnie osoba, która się z nią nie zgadza, potem znowu osoba przedstawiająca argument za tezę, itd.)
- h) Osoba prowadząca powinna monitorować, czy argumenty nie są powtarzane i czy istnieje zaangażowanie - czy osoby uczestniczące odpowiadają na argumentację drugiej strony (obalając ją lub wzmacniając ją dalszymi przykładami lub dowodami, w stosownych przypadkach).

POMYSŁY NA PRACĘ DOMOWE

Wszystkie zaprezentowane tutaj debaty zostały zaplanowane w taki sposób, aby osoby uczestniczące miały pewną wiedzę na dany temat i byli w stanie wykorzystać swoje umiejętności krytycznego myślenia i analizy, aby przedstawić argumenty za lub przeciw danej polityce. Jednak lepsze debaty można przeprowadzić, jeśli osoby uczestniczące mają więcej czasu na przygotowanie i zbadanie danego tematu. Rozważ zorganizowanie debaty klasowej, informując z wyprzedzeniem, które zespoły są po stronie popierającej/rządowej, a które po stronie negatywnej/opozycyjnej.

Innym sposobem na osiągnięcie wcześniej wspomnianych efektów uczenia się jest przydzielenie osobom uczestniczącym indywidualnych wystąpień jako pracy domowej, w której są oni zobowiązani do przygotowania przekonującej 5-minutowej prezentacji za lub przeciw tezie debaty. Wystąpienia te powinny zawierać analizę problemu, 2-3 w pełni rozwinięte argumenty (włączając w to uzasadnienie i dowód), wezwanie do działania i efektywne podsumowanie.

PRZYKŁADY TEMATÓW DO DYSKUSJI

- Protesty bez użycia przemocy to najlepszy sposób na walkę z dyktaturą;
- Skrajnie prawicowe partie powinny zostać zdelegalizowane;
- Każdy obywatel powinien mieć dostęp do internetu;
- Państwo powinno zakazać noszenia odzieży zakrywającej twarz;
- Powinniśmy zakazać wszelkiego zaangażowania religijnego w szkołach;
- Aby zachować pokój, powinniśmy przygotować się na wojnę;
- Oskarżenia i procesy sprzyjają pojednaniu po wojnie;
- Światowe instytucje praw człowieka powinny zostać rozwiązane na rzecz regionalnych instytucji praw człowieka;
- Powinniśmy uzależnić pomoc rozwojową od przestrzegania praw człowieka w krajach ją otrzymujących;

- Powinniśmy zakazać obywatelom podróżowania w celach turystycznych do krajów, w których nie przestrzega się praw człowieka;
- Międzynarodowy reżim praw człowieka wyrządził więcej szkody niż pożytku;
- Narody zachodnie nie powinny uczestniczyć w wydarzeniach sportowych w krajach, które nie przestrzegają praw człowieka.;
- Społeczność międzynarodowa ma obowiązek chronić prawa człowieka, w razie potrzeby za pomocą środków wojskowych, nawet z naruszeniem zasady suwerenności narodowej;
- System międzynarodowej ochrony praw człowieka wyrządził więcej szkody niż pożytku.
- Kraje europejskie powinny zmusić migrantów i uchodźców do uczęszczania na lekcje dotyczące norm seksualnych panujących w kraju przyjmującym;
- Zachodnie liberalne demokracje powinny wdrożyć system dopasowania dla uchodźców; kierować środki z Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego wyłącznie do państw, które zgodzą się przyjąć część uchodźców proporcjonalną do ich udziału w PKB UE;
- Osoby prowadzące kampanie na rzecz ochrony uchodźców nie powinny wykorzystywać zdjęć przedstawiających cierpienie uchodźców jako części swojej kampanii;
- Uchodźcy ekologiczni powinni otrzymywać obywatelstwo w krajach, które w największym stopniu przyczyniły się do globalnego zanieczyszczenia;
- Państwa powinny przyjmować dużą liczbę uchodźców, nawet w obliczu silnego demokratycznego sprzeciwu;
- Społeczność międzynarodowa powinna przekazywać środki finansowe państwom położonym w pobliżu stref konfliktu na cele związane z osiedlaniem uchodźców i zapobieganiem ich dalszej migracji.
- UE powinna zaoferować Grecji pełną redukcję zadłużenia w zamian za przyjęcie syryjskich uchodźców;
- UE powinna zezwolić syryjskim uchodźcom na swobodne przemieszczanie się w obrębie swoich granic;
- Zobowiązanie Organizacji Narodów Zjednoczonych do zapewnienia bezpieczeństwa jest ważniejsze niż poszanowanie suwerenności państwowej.
- Międzynarodowy Trybunał Karny powinien mieć własne ramię wykonawcze (np. policję/wojsko);
- Osoby podejrzane o popełnienie okrucieństw w Syrii powinny być ścigane przez MTK;
- Międzynarodowy Trybunał Karny nie jest skutecznym środkiem odstrasającym; itp.

Więcej przykładów tematów debатовych można znaleźć w Debatabase of the International Debate Education Association: <https://idebate.net/resources/debatabase>

IMPLEMENTACJA ONLINE

Jeśli wdrażasz lekcję online i chciałbyś/chciałabyś wykorzystać aktywność opartą na debacie, nadal można to zrobić stosunkowo łatwo, polegając na różnych opcjach przestrzeni online, takich jak "podnieś rękę" (aby wskazać zamiar zabrania głosu), pokoje do podziału (do debat w małych grupach), różne przyciski emoji / reakcji, aby wskazać, że zgadzasz się lub nie zgadzasz się z określonym stwierdzeniem, opcje ankiety (np. Mentimeter) itp.

Jednym z narzędzi przeznaczonych do debat online w klasie jest www.kialo-edu.com. Jak podano w jego opisie, jest to "największa na świecie witryna do mapowania argumentów i debat, zaprojektowana specjalnie do użytku w klasie. Jego przejrzysty, atrakcyjny wizualnie format ułatwia śledzenie logicznej struktury dyskusji i ułatwia przemyślaną współpracę. Misją Kialo jest promowanie dobrze uzasadnionej dyskusji online i w tym celu Kialo jest bezpłatne dla nauczycieli". Narzędzie jest dostępne w języku angielskim.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Treść tego materiału nie odzwierciedla oficjalnej opinii Unii Europejskiej.
Odpowiedzialność za informacje i poglądy wyrażone w tym materiale spoczywa wyłącznie na autorze (autorach).